

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci rozhodl samosoudkyní Mgr. Karolínou Tylovou, LL.M. ve věci

žalobce: nezl. X, narozený X
státní příslušnost Vietnamská socialistická republika
bytem X
zastoupen advokátem Mgr. Vratislavem Polkou
sídlem Berní 2261/1, Ústí nad Labem

proti
žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**
sídlem nám. Hrdinů 1634/3, Praha 4

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 12. 6. 2024, č. j. MV-71147-4/SO-2024,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastní nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

1. Žalobou podanou u zdejšího soudu v zákonem stanovené lhůtě se žalobce domáhá zrušení shora uvedeného rozhodnutí žalované, kterým bylo zamítnuto jeho odvolání a potvrzeno rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 19. 2. 2024, č. j. OAM-19439-10/ZR-2023. Tímto

prvostupňovým rozhodnutím byla žalobci zrušena platnost povolení k trvalému pobytu podle § 77 odst. 1 písm. d) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“) a podle § 77 odst. 3 stejného zákona stanovena lhůta k vycestování z území České republiky do 30 dnů ode dne nabytí právní moci prvostupňového rozhodnutí.

2. Žalovaná v napadeném rozhodnutí zdůraznila, že závěr Ministerstva vnitra, že žalobce pobýval mimo území České republiky nepřetržitě po dobu delší než 6 let není ze strany žalobce zpochybňován. Rodiče vycestovali s žalobcem do Vietnamu v roce 2012 (tj. v jeho dvou letech), tam ho ponechali a sami následně pobývali na území České republiky odděleně od žalobce až do 12. 11. 2023, kdy žalobce do České republiky znovu přicestoval. Otázkou nejlepšího zájmu dítěte se prvostupňové rozhodnutí zabývalo. Žalobce není oddělován od svých rodičů ani dalších blízkých osob, jeho výslech proto žalovaná považovala za nadbytečný. Žalobci není bráněno, aby na území České republiky realizoval svůj soukromý a rodinný život se svými rodiči při splnění zákonných podmínek. Žalovaná nezjistila, že by ve věci žalobce nastaly takové individuální okolnosti, kvůli nimž by zrušení trvalého pobytu nepřiměřeně zasáhlo do jeho práv na soukromý a rodinný život. Takové okolnosti žalobce ostatně netvrdil ani neprokázal.

II. Žaloba

3. Žalobce nejprve obecně namítal, že napadené rozhodnutí nesplňuje požadavky na odůvodnění rozhodnutí správních orgánů ve smyslu § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, správní orgány dostatečně nezjistily stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti ve smyslu § 3 správního řádu, a postupovaly v rozporu s § 2 odst. 3 a 4 správního řádu.
4. Žalobce především tvrdil, že žalovaná nevypořádala všechny uplatněné odvolací námítky a dostatečně se nezabývala otázkou nejlepšího zájmu dítěte, jak vyžaduje zákon a jak vyplývá i z konstantní judikatury. Kdykoli se má rozhodnout o konkrétním dítěti, identifikované skupině dětí nebo o dětech obecně, musí rozhodovací proces zahrnovat hodnocení možného dopadu rozhodnutí na dítě. Bez zjištění názoru dítěte, které je schopné se vyjádřit, není možné posoudit a zjistit jeho nejlepší zájmy. Žalovaná i správní orgán prvního stupně přitom postupovaly zcela formalisticky a otázkou nejlepšího zájmu dítěte ani otázkou přiměřenosti se řádně nezabývaly. Žalobce odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 1. 2017, č. j. 9 Azs 288/2016-30, čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, Úmluvu o právech dítěte a na existenci specifických okolností v posuzované věci. Správnímu orgánu byly rodinné vazby žalobce na území České republiky známy. Česká republika je státem, kde se žalobce narodil, a jeho nejlepším zájmem bezesporu je setrvat v péči svých rodičů, kteří zde trvale žijí a podnikají. Na území České republiky žije také bratr nezletilého žalobce, který zde plní základní školní docházku. Žalovaná nezdůvodnila, jak si představuje vycestování nezletilého žalobce z území České republiky, ani proč by mělo být vycestování nezletilého žalobce, který již opětovně plní účel svého pobytu na území, ve veřejném zájmu. Napadené rozhodnutí je z uvedených důvodů nepřezkoumatelné a nepřiměřené. Je zcela nadbytečné trvat na zrušení pobytu nezletilého žalobce za situace, kdy má právní nárok na zisk stejného pobytu z důvodu jeho závislosti na rodičích, kteří na území trvale žijí. Závěrem žalobce citoval z judikatury Ústavního soudu, který se vymezil proti formalistickému postupu orgánu veřejné moci i obecných soudů. Z uvedených důvodů žalobce navrhoval, aby napadené rozhodnutí bylo zrušeno a věc vrácena žalované k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalované

5. V písemném vyjádření k žalobě žalovaná nesouhlasila, že by nevypořádala všechny námitky žalobce nebo porušila žalobcem citovaná ustanovení správního řádu. Žalobce se mohl k věci vyjádřit před vydáním napadeného rozhodnutí písemně, výsledek žalobce mohl jeho právní zástupce správnímu orgánu navrhnout v průběhu správního řízení. Žalovaná odkázala na obsah napadeného rozhodnutí a zopakovala, že žalobce žil od svého raného dětství 11 let bez rodičů ve Vietnamu, a má tak k Vietnamu silnější vazby než k České republice. Vydané povolení k trvalému pobytu na území České republiky při pobytu žalobce ve Vietnamu neplnilo ani svůj účel. Správní orgány se otázkou souladu rozhodnutí s čl. 8 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a Úmluvou o právech dítěte zabývaly. Napadeným rozhodnutím bylo žalobci zrušeno pouze povolení k trvalému pobytu, na území České republiky však může se svými rodiči pobývat z jiného právního titulu než na základě nejvyššího pobytového oprávnění. Žalovaná nezjistila, že by ve věci žalobce nastaly takové individuální okolnosti, kvůli nimž by zrušení povolení k trvalému pobytu nepřiměřeně zasáhlo do jeho práv na soukromý a rodinný život, přičemž žalobce takové skutečnosti ani netvrdil a neprokázal. Žalobci není žádným způsobem bráněno, aby nadále žil se svou matkou pobývajícím na území na základě povoleného trvalého pobytu a realizoval zde svůj soukromý i rodinný život včetně školní docházky.

IV. Posouzení věci krajským soudem

6. Napadené rozhodnutí a řízení jeho vydání předcházející soud přezkoumal v řízení podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), v rozsahu a v mezích uplatněných žalobních bodů podle § 75 odst. 2 s. ř. s., v duchu dispoziční zásady, kterou je správní soudnictví ovládáno, s tím, že přitom vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu v souladu s § 75 odst. 1 s. ř. s.
7. Soud se nejprve musel zabývat námitkou nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí, které neshledal nepřezkoumatelným pro nedostatek důvodů, nesrozumitelnost ani pro jinou vadu řízení. Žalovaná své závěry v dostatečném rozsahu odůvodnila; její právní názory jsou srozumitelné a logické (k otázce přezkoumatelnosti srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003-75, či ze dne 28. 8. 2007, č. j. 6 Ads 87/2006-36).
8. Předmětem soudního přezkumu je rozhodnutí správního orgánu I. stupně ve spojení s rozhodnutím žalované, kterým byla zrušena platnost žalobcova povolení k trvalému pobytu podle § 77 odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců a podle § 77 odst. 3 stejného zákona stanovena lhůta 30 dnů k vycestování z území České republiky od právní moci rozhodnutí orgánu I. stupně.
9. Podle § 77 odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců *ministerstvo zruší platnost povolení k trvalému pobytu, jestliže cizinec pobýval mimo území nepřetržitě po dobu delší než 6 let. Podle odst. 3 uvedeného ustanovení ministerstvo v rozhodnutí o zrušení platnosti povolení k trvalému pobytu podle odstavců 1 a 2 stanoví lhůtu k vycestování z území a udělí cizinci výjezdní příkaz; cizinec je povinen ve stanovené lhůtě z území vycestovat.*
10. Mezi stranami není sporné, že žalobce pobýval mimo území České republiky nepřetržitě po dobu delší než 6 let.

11. Sporná otázka v nyní projednávané věci ale spočívá především v tom, v jakém rozsahu se měly správní orgány zabývat přiměřeností dopadů napadeného rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobce.
12. Byť zákon o pobytu cizinců nestanovuje povinnost zkoumat dopady rozhodnutí podle § 77 odst. 1 do soukromého a rodinného života cizince, s ohledem na mezinárodní závazky České republiky nelze od takového zkoumání upustit, pokud cizinec takovou námitku vznesl.
13. Podle článku 8 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod *má každý právo na respektování svého soukromého a rodinného života. Podle článku 8 odst. 2 Úmluvy státní orgán nemůže do výkonu práva na respektování rodinného a soukromého života zasahovat kromě případů, kdy je to v souladu se zákonem a nezbytné v demokratické společnosti v zájmu národní bezpečnosti, veřejné bezpečnosti, hospodářského blahobytu země, předcházení nepokojům a zločinnosti, ochrany zdraví nebo morálky nebo ochrany práv a svobod jiných.*
14. „Obecný“ test proporcionality dopadů rozhodnutí o zrušení povolení k trvalému pobytu do rodinného a soukromého života cizince provedl v § 77 odst. 1 zákona o pobytu cizinců již zákonodárce. Řízení vycházející z naplnění skutkových podstat vyjmenovaných v § 77 odst. 1 zákona o pobytu cizinců zákonodárce pojal tak, aby ministerstvo nemuselo v každém jednotlivém případě zkoumat přiměřenost dopadů rozhodnutí do rodinného a soukromého života cizince podle § 174a zákona o pobytu cizinců (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 11. 2015, č. j. 9 Azs 218/2015-51, ze dne 23. 3. 2017, č. j. 10 Azs 249/2016-47, ze dne 4. 1. 2017, č. j. 9 Azs 288/2016-30, či ze dne 5. 12. 2018, č. j. 1 Azs 377/2018-32, a další).
15. V rozsudku ze dne 8. 6. 2017, č. j. 4 Azs 87/2017-28, však Nejvyšší správní soud vyslovil názor, že zákonodárce nemohl domyslet veškeré situace, na které dopadne § 77 odst. 1 zákona o pobytu cizinců. Některé případy mohou být natolik specifické, že samotné naplnění podmínek pro aplikaci tohoto ustanovení nepředstavuje záruku proporcionality rozhodnutí. Nejvyšší správní soud dále výše uvedené závěry v navazující judikatuře doplnil: *„Skutečnost, že zákon o pobytu cizinců výslovně nepředepisuje posoudit přiměřenost dopadů rozhodnutí podle § 77 odst. 1 zákona o pobytu cizinců do rodinného a soukromého života, na rozdíl od jiných rozhodnutí vydaných podle tohoto zákona, znamená pouze tolik, že zákonodárce typově vyhodnotil dopady takových rozhodnutí do soukromého a rodinného života jako nízké až zanedbatelné. Nelze však současně ztrácet ze zřetele, že Česká republika je mimo jiné smluvní stranou Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, jejíž článek 8 zavazuje smluvní státy k respektu vůči soukromému a rodinnému životu každého jednotlivce. Povinnost zvážit přiměřenost dopadu každého rozhodnutí do těchto práv tak vyplývá přímo z Úmluvy“* (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 3. 2018, č. j. 6 Azs 422/2017-29, obdobně viz také rozsudky ze dne 31. 5. 2018, č. j. 5 Azs 47/2016-47, ze dne 10. 5. 2018, č. j. 6 Azs 201/2016-46, a ze dne 31. 5. 2018, č. j. 5 Azs 46/2016-53).
16. Podmínky § 77 odst. 1 zákona o pobytu cizinců jsou nastaveny tak, že v naprosté většině případů nebude zrušení platnosti povolení k trvalému pobytu z tohoto zákonného důvodu představovat nepřiměřený zásah do soukromého nebo rodinného života, ani porušení článku 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Ovšem takovou situaci nelze a priori vyloučit. Článek 8 Úmluvy je přímo použitelný a má přednost před zákonem. Znamená to, že pokud cizinec vznesl konkrétní námitku týkající se nepřiměřenosti zásahu do soukromého a rodinného života, správní orgán se s touto námitkou musí vypořádat

(srov. rozsudky ze dne 12. 12. 2019, č. j. 10 Azs 310/2019-32, či ze dne 22. 1. 2020, č. j. 10 Azs 256/2019-39).

17. V této souvislosti ovšem také platí, že břemeno tvrzení tíží primárně účastníka řízení. Je to totiž sám účastník řízení, kdo disponuje relevantními informacemi ze svého soukromého a rodinného života a kdo nejlépe může vylicit specifika svého soukromého a rodinného života do té míry, aby mohla být položena „na misku vah“ proti veřejným zájmům, které případně naopak brání udělení, resp. trvání, konkrétního pobytového oprávnění. Jde o informace z jeho vlastní soukromé až intimní sféry (pokud by šlo například o informace týkající se zdravotního stavu žalobce a příslušníků jeho rodiny), jejichž sdělení závisí výlučně na vůli účastníka řízení. Jinak řečeno, je to primárně účastník řízení, kdo má povinnost správnímu orgánu uvést informace ze svého soukromého a rodinného života, o nichž se domnívá, že jsou pro posouzení věci relevantní a byly by případně způsobilé převážet nad jinými zájmy a hledisky. Teprve v případě, že by měl správní orgán o těchto informacích pochybnosti, nebo by nastala potřeba jejich doplnění, lze vyžadovat odpovídající procesní aktivitu po správním orgánu. Ostatně tuto skutečnost reflektoval zákonodárce v novele zákona o pobytu cizinců č. 222/2017 Sb., když do § 174a zákona vložil ustanovení, podle něhož je účastník řízení *povinen v rámci řízení poskytnout ministerstvu veškeré relevantní informace potřebné k posouzení přiměřenosti vydaného rozhodnutí*. Správní orgán je sice vázán povinností zjistit stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti (§ 3 správního řádu), to však neznamená, že jsou správní orgány povinny při rozhodování o pobytovém oprávnění samy, bez toho, že by sám účastník řízení uváděl informace o svém soukromém a rodinném životě, které jsou pro posouzení věci relevantní, zjišťovat a pátrat po podrobnostech a specifikách jeho soukromí, která by případně převážila nad důvodem pro neudělení, resp. zrušení, pobytového oprávnění. Jak již soud uvedl, tato povinnost musí primárně tížit samotného účastníka řízení. V této souvislosti lze také odkázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 3. 2019, č. j. 1 Azs 367/2018-34, podle něhož není povinností správních orgánů vyzývat účastníka řízení k doplnění dalších konkrétnějších sdělení, pokud v řízení o zrušení povolení k trvalému pobytu bezpečně zjistily z jim dostupných podkladů osobní a rodinnou situaci cizince a cizinec ohledně těchto zjištění nic nenamítal.
18. Žalobce sice v odvolání namítal, že se ho správní orgán na jeho vztah k rodičům neptal, avšak neupřesnil, jaké informace by měly z takového výsledku pro objasnění rodinných poměrů žalobce plynout; podle zdejšího soudu by však v takové situaci postačovalo, pokud by to byl sám žalobce, kdo by podrobnosti z rodinného života upřesnil a specifikoval.
19. Ostatně žalobce takové informace, které by podle něj byly způsobilé zvrátit rozhodnutí správních orgánů a k nimž měly tyto orgány přihlížet, neuvedl ani v žalobě. Žalobce se tak sice dovolává nedostatečně zjištěného skutkového stavu, ale nijak nekonkretizuje, v čem tato nedostatečnost spočívá, tedy co považuje ze svého soukromého a rodinného života za natolik významné, že ve světle těchto skutečností musí ustoupit veřejný zájem na tom, aby žalobce, který dlouhodobě neplnil účel pobytu na území, takovým pobytem nadále nedisponoval.
20. To samé platí o žalobcově argumentu nejlepším zájmem dítěte, neboť stěžovatel nikdy sám neupřesnil, jak konkrétně vypadá rodinné a rodičovské zázemí, které je mu poskytováno, když žalobce se svými rodiči v České republice žije teprve krátce (od listopadu 2023) a většinu svého života strávil ve Vietnamu.
21. Žalobci lze přisvědčit v tom, že nejlepší zájem (resp. blaho) dítěte je zájmem, který v rámci posuzování proporcionality zásahu do soukromého a rodinného života hodnotí i judikatura

ESLP, a současně, že jde o hodnotu, která musí být dle čl. 3 Úmluvy o právech dítěte předním hlediskem při jakékoli činnosti týkající se dětí, ať už uskutečňované veřejnými nebo soukromými zařízeními sociální péče, soudy, správními nebo zákonodárnými orgány. Relevantní soudní judikatura však nestanovuje absolutní převahu nejlepšího zájmu dítěte za všech okolností. Naopak jak judikatura ESLP, tak Ústavního soudu jej vnímá opět jako příkaz k vyvažování různých protichůdných zájmů.

22. Rozhodnutí správního orgánu I. stupně i napadené rozhodnutí obsahují posouzení vztahu mezi zájmem státu a právem žalobce a jeho rodinných příslušníků na ochranu soukromého a rodinného života. Žalovaná zdůraznila, že žalobci není nijak bráněno, aby nadále žil se svými rodiči pobývajících na území České republiky na základě trvalého pobytu a realizoval zde svůj rodinný a soukromý život při splnění zákonných podmínek.
23. Soud s těmito závěry souhlasí, žalobce nemá na území České republiky zakázaný pobyt a nejedná se ani o jinou výjimečnou situaci, kdy by vážné osobní či rodinné důvody mohly opodstatnit prominutí podmínky plnění účelu povoleného pobytu. Žalobce současně neprokázal, že by nepřiměřený zásah do jeho soukromého a rodinného života představovalo již pouhé vycestování z území České republiky.

V. Závěr a náklady řízení

24. S ohledem na shora uvedené dospěl soud k závěru, že žalobní námitky nejsou důvodné, a proto žalobu podle ustanovení § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
25. O nákladech řízení bylo rozhodnuto ve smyslu ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s., dle kterého, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Ve věci měl úspěch žalovaný správní orgán, ten ale náhradu nákladů řízení nežádal, ostatně mu žádné náklady řízení přesahující běžný rámec činnosti správního orgánu nevznikly, soud proto vyslovil, že žádný z účastníků nemá na náhradu řízení právo.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Liberec 10. února 2025

Mgr. Karolína Tylová, LL.M.
samosoudkyně